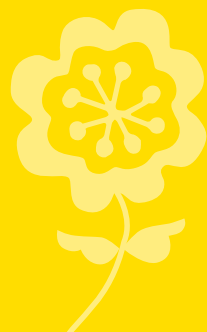


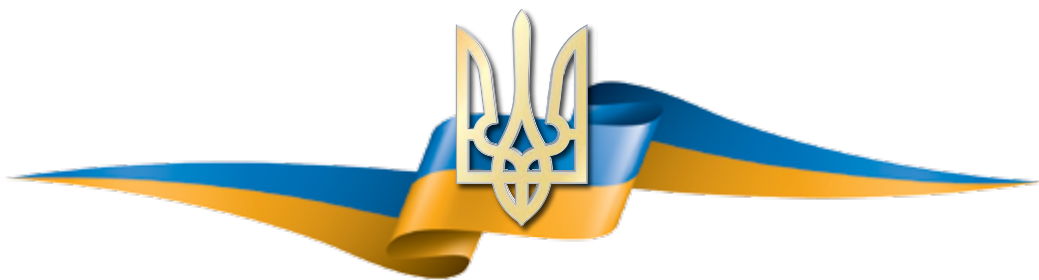
УКРАЇНСЬКА МОВА БУКВАР

1

КЛАС

Частина 6





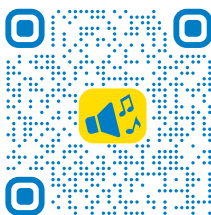
Державний Гімн України

*Музика М. Вербицького,
слова П. Чубинського*

Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці.
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Приспів:

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.



Ганна Остапенко
Леся Мовчун

УКРАЇНСЬКА МОВА БУКВАР

Навчальний посібник для 1 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 6-ти частинах)

Частина 6



Київ • Світич • 2023

УДК 811.161.2(075.2)
О 76

*За Типовою освітньою програмою,
розробленою під керівництвом Шияна Р. Б.*

Остапенко Г. С.

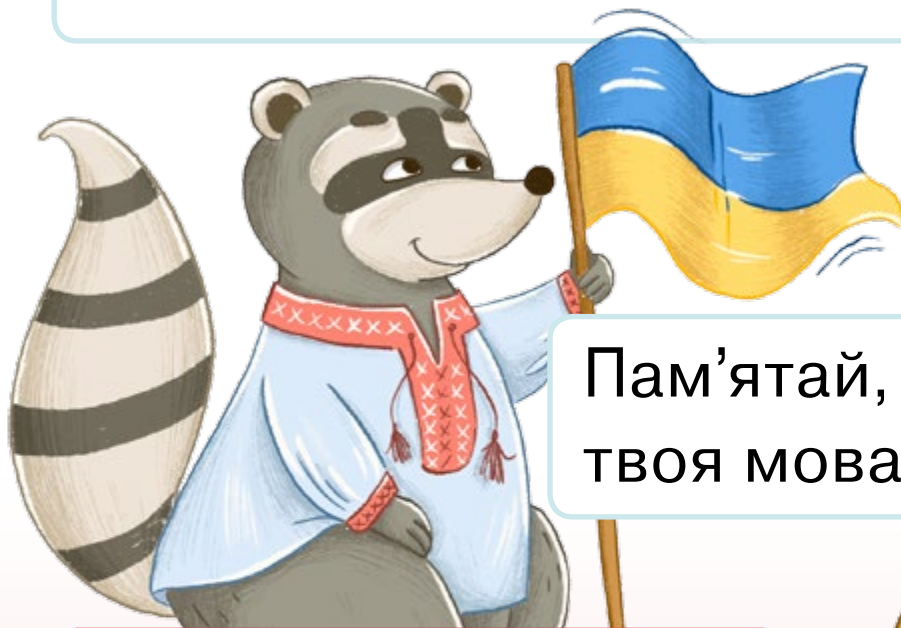
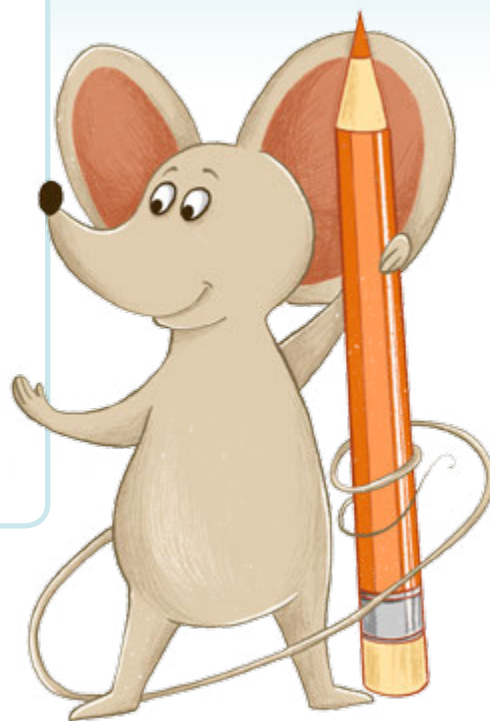
О 76 Українська мова. Буквар : навч. посіб. для 1 кл. закл.
загал. серед. освіти (у 6-ти ч.) : Ч.6 / Г. С. Остапенко,
Л. В. Мовчун. — Київ : Світич, 2023. — 64 с. : іл.

УДК 811.161.2(075.2)

Медіаматеріали до підручника —
на сайті svitdovkola.org

© Остапенко Г. С., Мовчун Л. В., 2023
© Видавництво “Світич”, 2023

Цей буквар належить



Пам'ятай, малечо мила:
ТВОЯ мова — ТВОЯ сила.

Умовні позначення



попрацюй у парі



попрацюй у групі



обговори з класом





ТИЖДЕНЬ 29 ❖ СВІТ ТВАРИН

Котячі пригоди



1. Прочитай текст.

Кіт Чуділо

За оповіданням Майка Йогансена

Одного разу пішли ми вудити рибу. Дійшов з нами до берега кіт Чуділо, а в човен не поліз, не схотів.

Наловили ми багато дрібних рибок — верховодок. Зачерпну́ли глеком води, напустили їх туди і поставили на землю. Дивимось, що робитиме кіт Чудило.

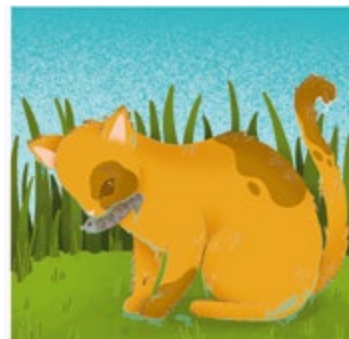
Він вибравсь на верхній край глека, умостився й сидить. Дивиться вниз на рибку. Нахиляється нижче й нижче, уже звисає над водою, уже й передні лапки в глекові, тоді — шубовсть! — і впав у воду.

Заметушився, забóрсався, забився у воді — аж глек хóдором ходить. І не вистрибує.

Ну, думаємо, пропав кіт Чудило. Уже хотіли його рятувати, коли вилазить! Мокрий, серде́га, але рибка в зубах.

Виліз, рибку поклав долі, обтерся й почав їсти. Доїв, помурчав, облизався — і знову поліз до глека.

Отак і привчився. Сам стрибає у човен. Ми вудимо рибу, а він сидить, че-



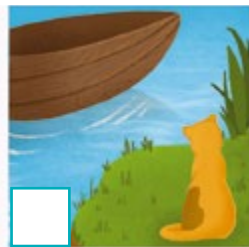


кає. Як накидаємо у глек верховодок, тоді й він починає ловити рибу. Отакий кіт Чудило.



2. Які емоції викликали в тебе пригоди кота?

3. Пронумеруй ілюстрації до оповідання в правильній послідовності.



4. Склади і запиши речення про кота Чудила.



5. Подивися відеоролик, у якому дитина розповідає про свого кота. Для кого вона знімала це відео? Що зробила, аби зацікавити глядачів?

svitdovkola.org/um1/media16



6. Як тобі вдається читати? Познач.

повільно



швидко

Літера И

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **И** та **и**.



— И-ги-ги! Пирогі! — гиготіло.
— А не дам, а не дам! — відповіло.
— Ич, який! Ич який! — засопіло.
— А такий, а сякий! — відповіло.

Іван Малкович



2. Як гадаєте, між ким відбулася розмова? Чому хтось не захотів поділитися пирогами? Як можна чемно попросити те, що тобі потрібно?



Звертайся з проханням чемно
і не забувай дякувати:
— Будь ласка, поділися зі мною.
— Дай мені пирога, якщо твоя ласка.

3. Прочитай слова. Напиши ті, що мають три склади.

пирог *вареники* сир
ловити *кусала* їв
завзята *мудре* сині



4. Що об'єднує слова в кожному рядку? Доповніть їх власними прикладами.



Літера **И** рідко починає слова.

Але на початку речення може траплятися маленьке слово **ич**, яке підсилює емоцію.



Ич яка хитра!



Ич які завзяті!

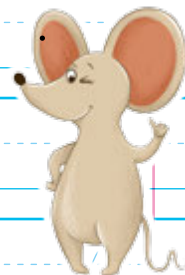


5. Повправляйся в письмі.

И И И И И И

Ич яке!

Ич який злий!



6. Прочитай текст.

У давнину люди вірили, що 🐦🐦 відлітають в Їрій.
Так називали місце вічної весни. Там начебто росте 🌳
життя. А біля його крони збираються 🐦🐦 і людські душі.
Зараз ірієм називають південні краї, де зимують 🐦🐦.

7. Як тобі вдається читати? Познач.

повільно



швидко

Літера Ш

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **Ш** та **ш**.



Шматок сальця шукає мишка,
у нашій шафі шарудить.
Як шугонé на мишку кішка!
А мишка — шусть у шпáрку вмить!

Наталя Забіла



2. Що робить мишка? А кішка? Доберіть якомога більше слів, які називають їхні дії.



3. Розіграйте в парах ситуацію з вірша. Що можуть говорити персонажі?



4. Упізнай тварин за ознаками. Напиши їхні назви.

Великий, сірий, важкий, вухатий.
Гладенька, хитра, довга, безнога.
Трудка, руда, маленька, пухнаста.



5. Опишіть якихось тварин словами — назвами ознак. Відгадайте загадки одне одного.

6. Повправляйся в письмі.

Ш Ш Ш Ш Ш Ш

Шевченко

Шаргород



7. Підпиши фото, скориставшись поданими словами.



сніданок Шикарний
Шумний Швидкий

8. Прочитай текст.

Прізвище Шевчénко мають багато українців. Але одна людина з таким прізвищем відома всім. Це український поет Тарас Шевченко. Серед усіх поетів світу йому поставили найбільше пам'ятників.



9. Як тобі вдається читати? Познач.

повільно



швидко

Літера Щ

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **Щ** та **щ**.



Щіглик щиро щebetав, щebetав.
Слухав щігля чоботár, чоботár.
І такі він чоботя́та пошив,
що щebечуть на сімсот голосів.

Іван Андрусяк



2. Чи хотілося б вам мати чоботи, які щebечуть та співають? Хто надихнув чоботаря пошити незвичайне взуття? Послухай спів цієї пташки.



svitdovkola.org/um1/media17

3. Прочитай. Прислухайся, скільки звуків позначає літера **щ**. З'єднай слова зі звуковими схемами.

щоки

щиглик

щирий

борщ



4. Повправляйся в письмі.



Щ Щ Щ Щ Щ Щ

Щек Щек

Щербаченко

5. Склади речення з будь-яким словом із завдання 3 за схемою.

_____.

6. Роздивись і прочитай комікс.

Як ховатися

Що ти робиш?



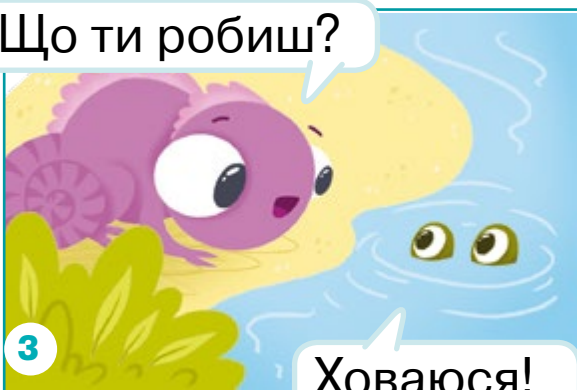
Ховаюся!

Що ти робиш?



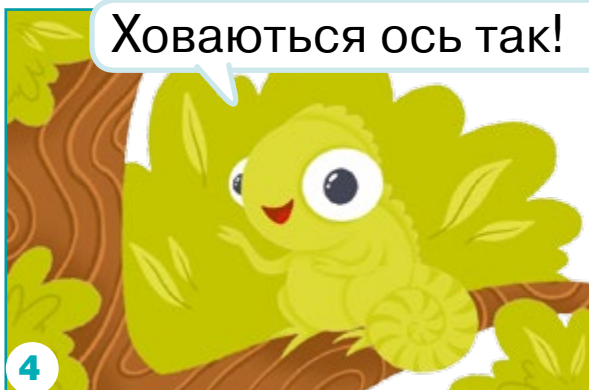
Ховаюся!

Що ти робиш?



Ховаюся!

Ховаються ось так!



7. Як тобі вдається читати? Познач.

повільно



швидко



Ложкова вистава

1. Прочитай текст.

Хто найкращий у світі?

За казкою Галини Маринової

Якось зібралися на подвір'ї малятка:
Курчатко, Мишенятко й Поросятко.
І засперечалися, хто з них найкращий.

Курчатко. Я найкращий, бо в мене
м'якеньке пір'ячко. Ко-ко-ко!

Мишенятко. Ні, я! Бо швидко бігаю. Пі-пі-пі!

Поросятко. Я найкраще,
бо найгладкіше! Рох-рох!

Галасують малята, сперечаються.
Аж розбудили старого пса, що спав неподалік.

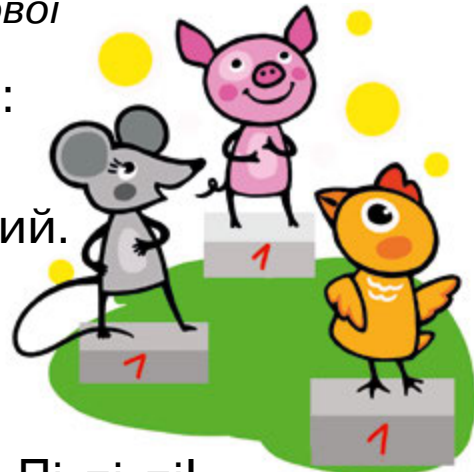
Пес. Хто це так репетує? А йдіть-но сюди,
діти, розкажіть, чого сваритеся.

Малятка. Я найкраще в світі! Ні, я! Я!

Пес. Зараз розберемося. Відповідайте на мої
запитання. Хто з вас має найм'якіше пір'ячко?

Малятка. Курчатко.

Пес. А хто найшвидше бігає?





Малятка. Мишенятко.

Пес. А хто найгладкіший?

Малятка. Поросятко.



Пес. Що ж тут сперечатися? Кожен з вас у чомусь найкращий! Ви це вже й самі зрозуміли.

Малятка. Ми зрозуміли! Дякуємо тобі!



2. Об'єднайтеся в групи по 4 особи і зробіть ляльок для вистави.

Як створити ложковий театр

Намалюйте на опуклій частині пластикової ложки личко персонажа. Коли фарба висохне, двостороннім скотчем прикріпіть до ложки одяг чи хутро.



3. Потренуйтеся показувати виставу. Який голос у кожного з персонажів?

4. Можете зробити інших тварин, які сперечаються, і придумати їм репліки.



5. Влаштуйте показ вистав різних груп.



6. Кому добре вдалося передати емоції персонажів?



ТИЖДЕНЬ 30 ❖ ВЕСЕЛКА

Кольорове диво



1. Прочитай вірш-розмову мовчки, а потім у парі з кимось.



Де ти, райдуго...

- Де ти, райдуго, дрімала,
чим ти личенько вмивала?
- Я дрімала в небі синім,
вмилась дощиком з хмарини.
- Де ти, райдуго, гуляла
та яскраві барви взяла?
- Я з промінчиками грала,
довгі коси фарбувала.
- Де ти, райдуго, ходила,
кого в гості запросила?
- Я ходила білим світом,
запросила в гості літо.

Наталя Карпенко



2. Розфарбуй зображення веселки.



3. Придумайте запитання до веселки та її відповіді.

4. Обведи у вірші слово-звертання. Пригадай, як правильно звертатися до рідних та друзів.

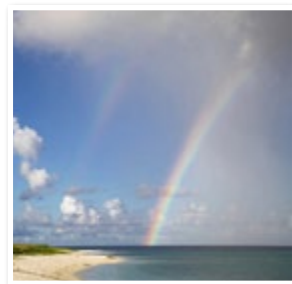


5. Запиши назви кольорів веселки у правильній послідовності.

фіолетовий помаранчевий зелений
блакитний жовтий синій червоний

6. Прочитай загадку кілька разів. Спробуй запам'ятати.

Кольори усі зібрала
і півколом в небі стала.



7. Запиши загадку з пам'яті. Звір зі зразком.

8. Як тобі вдається писати прописні літери? Познач.

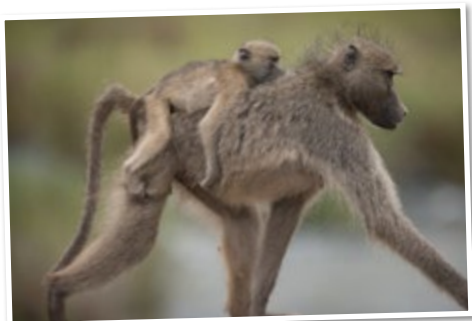
без проблем



з напруженням

Літера М

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **М** та **м**.



Мавпа носить мавпеня
під ліанами щодня.
Мавпеня ходити вміє,
але мама гарно гріє.

Ганна Чубач

2. Знайди у вірші три слова, які починаються з літери **м** і відповідають на питання **хто?**.



3. Інсценуйте втрьох прогулянку родини мавп, коли мавпеня не хоче йти саме й вередує, а тато і мама переконують його.



4. Запиши назви дорослих тварин та їхніх дитинчат.

ягня півень бик вівця корова
баран курка теля курча
лев - левиця - левеня



5. Повправляйся в письмі.



М М М М М М . . .
Марат Марат .
Марія Марія .

6. Прочитай розповіді дітей та підпиши фото.



Маргарита Мару́щенко — моя подружка. Вона дуже весела. Ми разом ходимо в басейн та дивимося мультики.

Мій найкращий друг — Максим Мусі́єнко. Ми ходимо з ним на стадіон грати у футбол. А ще він знає багато цікавих історій і розповідає їх мені.



7. Розкажіть одне одному про своїх найкращих друзів.

8. Як тобі вдається писати прописні літери? Познач.

без проблем



з напруженням

Літера Е

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **Е** та **е**.



Невгамóвний екскавáтор
каже: “Їду на еквáтор,
у державу Еквадóр!” —
аж реве його мотор.

Ліна Біленька



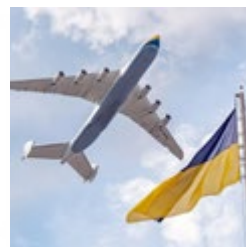
Еквáтор — умовна лінія,
яка розділяє нашу планету навпіл.



2. Чому екскаватор назвали неугамовним? Коли ви буваєте неугамовними?



3. Оберіть по три слова і складіть їх звукові схеми. За схемами відгадайте слова одне одного.



4. Повправляйся в письмі.

Е Е Е Е
Ельвіра Ельвіра
Едик Едик



5. Прочитай слова, обведи ті, у яких другий склад наголошений. Поясни, чому деякі слова написані з великої літери.

енергійний Енергодар ескімо
Едик Емма етикетка Естонія

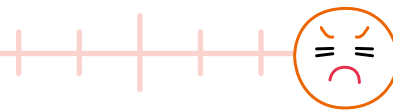


6. Поміркуй, чи можна слова, що в завданні 5 написані з маленької букви, писати з великої. У якому випадку? Склади і запиши такі речення.



7. Як тобі вдається писати прописні літери? Познач.

без проблем



з напруженням

Літера Я

1. Прочитай небилицю. Підкресли і полічи всі літери **Я** та **я**.



Ягня знесло в кущах яєчко
й побігло па́стися у гречку.
Яєчко ящірка знайшла
й на ярмарку мені дала.

Володимир Кленц



2. Чого насправді бути не може? Придумайте свої небилиці про ягня, ящірку, яйце та ярмарок.

3. Прочитай. Обведи слова, у яких літера **я** позначає два звуки, синім кольором, а ті, у яких один і пом'якшення попереднього приголосного, — помаранчевим.

м'ята

волосся

поросся

я́струб

диня

маяк

лялька

моя

4. Повправляйся в письмі.

Я Я Я Я Я

Яків Яків

Яна Яна



5. Склади речення. Скористайся фото і поданими словами. Яку літеру напишеш на початку речення? Який знак (. ! ?) поставиш у кінці?



на пасовисько ящірки ягня
відкладають вийшло яйця



6. Роздивись і прочитай комікс.

Веселка для Ясі

Веселка зникає.



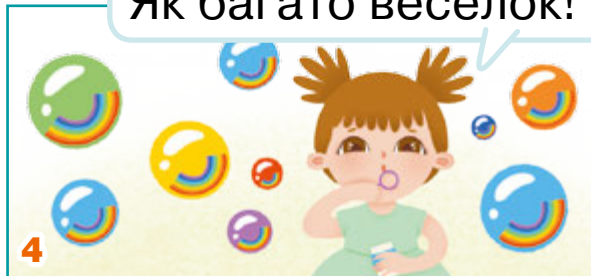
Не сумуй, Ясю!



Ось тобі веселка!



Як багато веселок!



7. Як тобі вдається писати прописні літери? Познач.

без проблем  + + + + +  з напруженням

Проект триває



1. Як просувається створення абетки вашого класу? Зберіться всі разом та поділіться враженнями, що вдається успішно, а що викликає труднощі. Нехай команди покажуть одна одній уже зроблені сторінки, обмінюються ідеями.

2. Розглянь дитячу роботу. Знайди 6 слів, у яких дитина припустилася помилок.



3. Запиши правильно слова із завдання 2.

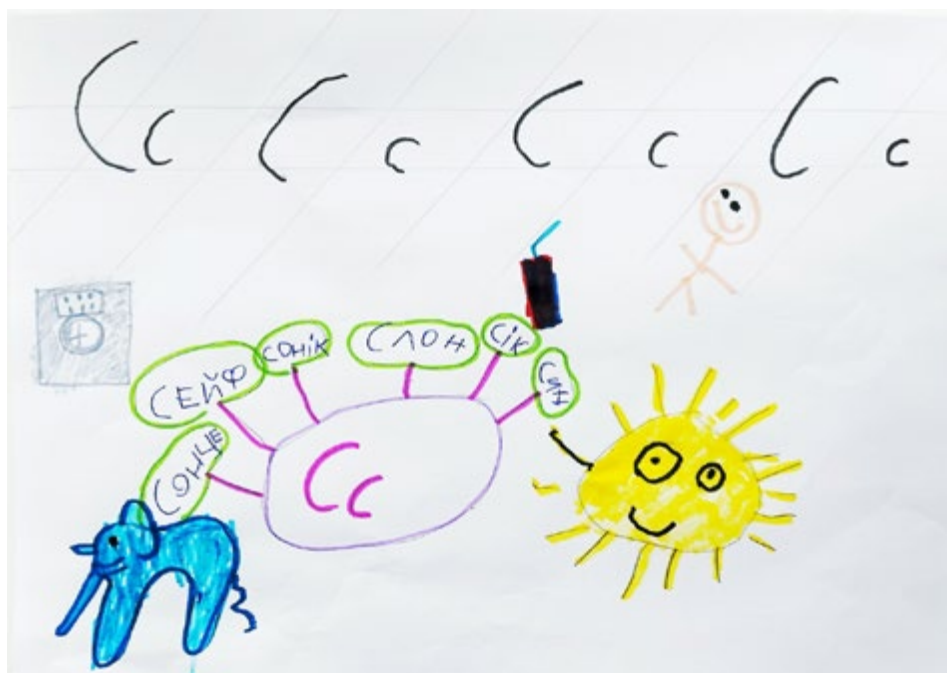
Як виправити помилку

- Можна охайно закреслити неправильну літеру, а зверху написати правильну.
- Якщо літера пропущена, то можна написати її зверху та показати, куди саме вона має стати.

А^ибр~~е~~кос

А^ибр^икос

4. Розглянь дитячу роботу. Вислови свої враження. Чи скористаєшся ти поданими ідеями для свого проєкту?



5. Наскільки тобі подобається ваша абетка? Познач.

нітрохи дуже



ТИЖДЕНЬ 31 ✦ МОЯ РОДИНА

Рідні люди



1. Прочитай оповідання.

Хай я буду ваша, бабусю

За оповіданням Василя Сухомлинського

На околиці села живе старенька бабуся Марина.

— У неї немає нікого-нікогісінько, — часто говорить матуся Марійці. Марійка з матусею живуть по сусідству. Встане вранці дівчинка, гляне на бабусине подвір'я: сидить бабуся на стільчику, гріється на сонці й дивиться на неї, Марійку. Дівчинка біжить до неї, вітається:

— Добрий день, бабусю!

— Добрий день, Марійко, — радісно відповідає бабуся. — Посидь біля мене, дитинко.

Марійка посидить трохи, послухає казку. Але довго сидіти не хочеться. Ва́бить луг — скільки метеликів там літає! Марійка збирається йти, а бабуся зітхає.

— Чому ви зітхаєте, бабусю?

— Бо нікому й слова промовити...

Одна я, однісінька...

— Хай я буду ваша, бабусю, — тихо шепоче Марійка.

— Добре, дитинко, будеш моя, — усміхається бабуся.





Побігає дівчинка трохи в лузі та й вертається:

— Я не забула, що я ваша, бабусю! Тільки ой як у лузі бігати хочеться!



2. Як бабуся порадувала дівчинку? А Марійка її? Як люди можуть підтримати одне одного?

3. З'єднайте в пари назви членів родини.

мама	дідусь	племінник	тітка	син
дядько	тато	сестра	онучка	онук
племінниця	бабуся	брат	донька	



4. Розкажи в класі про свою родину. Зроби плакат і презентуй його.



5. Прочитай приказку. Як ти її розумієш?

Козацькому роду нема переводу.

6. Запиши приказку з пам'яті. Звір зі зразком.

Handwriting practice lines with a dashed line for the top and a solid line for the bottom. A vertical line is drawn on the right side.

7. Що ти робиш, коли тобі складно виконати завдання?

стараюся  | | | | |  припиняю спроби

Літера Ч

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **Ч** та **ч**.



Чи то з милом, чи з водою,
па́ця сяє чистотою!
Чепурні́ живіт і хвостик.
Чистій, чемній — можна в гості!

Тетяна Бойченко



2. Кого називають “па́цею”? Що вона зробила, щоб стати бажаною гостею?



3. Обведи слово, яке правильно називає зображене.



човни
чоботарі
чашкі
чоботи



черев
черевіки
черв'яки
чайники

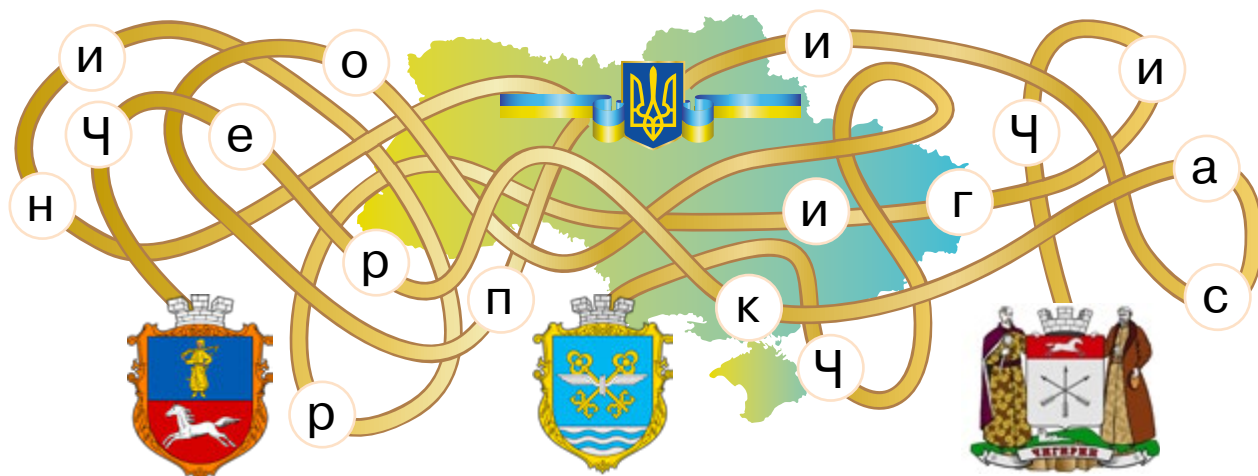
4. Повправляйся в письмі.

ч ч ч ч ч

Чернігів

Чернівці

5. Збери з літер назви українських міст і підпиши герби.



6. Склади речення про те, куди поїде родина Чередниченків у червні. Використай слова із завдання 5.

7. Прочитай текст.

Гірські річки дивовижні! Вони мальовничі й бурхливі. Тече в Карпáтах річка Черемо́ш. Стрі́мко біжить по  прозора вода. Про Черемош складають пісні. Такі ж прекрасні, як і ця .

8. Що ти робиш, коли тобі складно виконати завдання?

стараюся  + + + + +  припиняю спроби

Літера Ц

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **Ц** та **ц**.



Цапо́к води́цю п'є з цебе́рка,
скубе́ трави́цю на лужку́.
Солодкий цуко́р чи цукерка —
це теж цапко́ві до смаку́.

Наталя Забіла



2. Чи не зашкодять цапкові солодощі? Чим краще пригощати цю тваринку?

3. Прочитай. Закресли зайве слово в кожному рядку.

цебе́рко капелюх глек відро миска

цап корова кінь слон вівця

траві́ця крини́ця рукави́ця рушні́ця млин

4. Склади речення з одним зі слів із завдання 3.

5. Повправляйся в письмі.

Ц Ц Ц Ц Ц Ц

Цей Цей

Ця Ця

6. Впиши слова в речення. Коли писатимеш їх із великої літери, а коли — з малої?

Цукерки Ці ці цукерки

псують зуби.
Візьміть, будь ласка, фрукти.
..... дуже смачні.

7. Прочитай текст.

Українка Квітка Цісик народилася за океаном. В Америці вона прожила все життя. Але її пісні долетіли до України. Їх полюбили і тут, і за кордоном. Голос Квітки Цісик нагадує .



8. Послухайте пісню у виконанні Квітки Цісик. Які почуття вона викликала у вас?

svitdovkola.org/um1/media18



9. Що ти робиш, коли тобі складно виконати завдання?

стараюся  + + + + +  припиняю спроби

Літера З

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **З** та **з**.



Зажурівся заєць-тато —
знов пустують зайченята.
Злий зухвалий лис близенько.
— Зайченята, в дім хутенько!

Анатолій Камінчук



2. Чому заєць зажурився? Як гадаєте, що робили зайченята? Що означає “зухвалий”?

3. Вибери з вірша слова, які починаються літерою **з** і відповідають цим звуковим схемам. Напиши їх.



4. Повправляйся в письмі.

З З З З

Зоряна Зоряна

Захар Захар

5. Прочитай слова, обведи назви дій.

зварили зебри зухвалі позіхають зуби
зефір взимку зелений замерзли з'їв

6. Склади речення зі словами із завдання 5 за схемою.

___ ___ ___?

7. Роздивись і прочитай комікс.

Захар і Борис

Звідкіля узяв Борис,
як в Захара, очі й ніс?



Звідкіля це у Захара,
як в Бориса, чубчик-хмара?

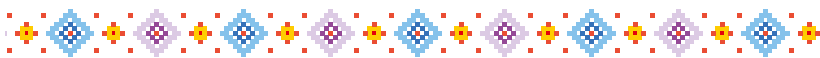
Як цих хлопців розрізнити,
якщо хлопчики — близнята?



Як близняток розрізнити,
знає мама, знає тато!

8. Що ти робиш, коли тобі складно виконати завдання?

стараюся  _____  припиняю спроби



Перенос слів



1. Послухай або прочитай казку.

Як бути, коли ти надто великий

Якось довгі слова, як-от: **екскаватор, дороговказ, кукурудза** — прийшли до матусі Граматики пожалітися.

— У нас проблема! Ми надто довгі. Буває, що ми не поміщаємося в рядок. Тоді нас стискають, пишуть криво або взагалі не дописують. Це дуже неприємно!



Матуся обійняла ображені слова і замислилась. Не писати довгих слів? Ставити їх завжди на початку рядка? Аж тут повз неї пробіг маленький, але дуже діловий знак, коротка рисочка - .

— Ось те, що треба! — зраділа Граматика. — Друже, маю для тебе роботу. Зватимешся Знак Переносу!

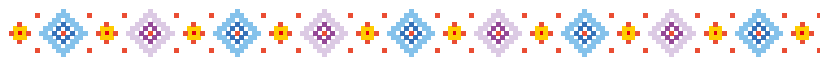
Знак Переносу аж виструнчився від гордості, але замислився:

— Переносу? Треба щось важке переносити? А далеко? Я не такий дужий...

— Не хвилюйся! Переносити треба неважке і недалеко — частинки слів, що не поміщаються в рядочку, на сусідній рядок.

— Добре! Лише треба навчитися!





Слова переносимо з рядка в рядок по складах.



ку-ку-ру-дза до-ро-го-вказ

2. Постав поділки | між складами слів.

бабуся перемога маленький картопля
барабан покликати веселі прокинувся
смілива поспішаємо апельсин

3. З яким висловлюванням ти погоджуєшся? Познач.

- ☐ У складі завжди є голосний звук.
- ☐ Бувають склади лише з приголосних звуків.

4. Запиши в колонки слова, використай знак переносу.



5. Що ти робиш, коли тобі складно виконати завдання?

стараюся  | | | | |  припиняю спроби



ТИЖДЕНЬ 32 ✦

МИ — УКРАЇНЦІ. МИ — ЄВРОПЕЙЦІ

Листи друзям

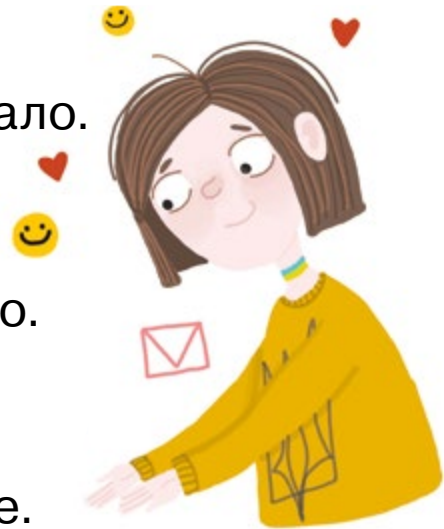


1. Прочитай листування двох сестричок, яких розлучила війна.

Триматись за руки, сестричко

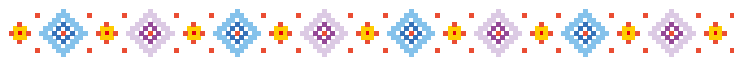
Уривок із твору Оксани Луцевської

Віта: Ти знаєш, сестричко,
я десь прочитала:
добра є у нашому світі немало.
І ще там писали:
хай що би було,
добро завжди переможе зло.
І, може, ти робиш
щось дуже мале,
та основне: ти не робиш зле.



Злата: І я, сестричко, додам тобі трошки:
ми з роду великого Котигорошка,
ми з роду великого Кожум'яки,
міцні, сміливі, реальні друзяки.
У нас булава із міцного заліза,
до нас жоден змії не пролізе.
Чи, може, сестричко, це тільки казка?
Тримай мою руку, тримай, будь ласка.





2. Якими словами Віта і Злата підтримали одна одну?

3. Напиши лист своєму другові або подружці.

Як написати лист

- Привітайся або звернися до того, з ким листуєшся.
- Напиши щось цікаве про себе.
- Напиши слова підтримки або запитання для друга.
- Попрощайся чи напиши добре побажання.
- Постав підпис — своє ім'я.

Four sets of handwriting practice lines, each consisting of a solid top line, a dashed middle line, and a solid bottom line, separated by vertical lines.

4. Що тобі сьогодні вдалося добре? Обведи.



Літера Н

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **Н** та **н**.



Носоріг носорогу
наступає на ногу.
— Любий наш носорóже,
так робити негóже!

Іван Малкович



2. Що означає “негоже” — добре чи погано? Які слова — назви предметів у вірші починаються з літери **н**?
А яке слово — назва дії?



Якщо випадково завдаси комусь шкоди,
попроси вибачення:
— Вибач, будь ласка, я не навмисне!
— Перепрошую!
— Пробач мені.



3. Інсценуйте ситуацію з вірша спочатку між нечемними носорогами, а потім між увічливими.



4. Склади звукові схеми до слів. Чим вони різняться?



5. Повправляйся в письмі.

І І Н Н Н Н

Наталя

Назар

6. Прочитай текст.

Найдорожче в кожній людині — її свобода. Найдорожче в кожного українця — Незалежність. Незалежність — це скарб, за який наші захисники віддають життя. Щоб Україна була щасливою. Щоб ми були господарями на своїй землі. Слава Україні! Героям слава!



7. Що тобі сьогодні вдалося добре? Обведи.



Літера Ж

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **Ж** та **ж**.



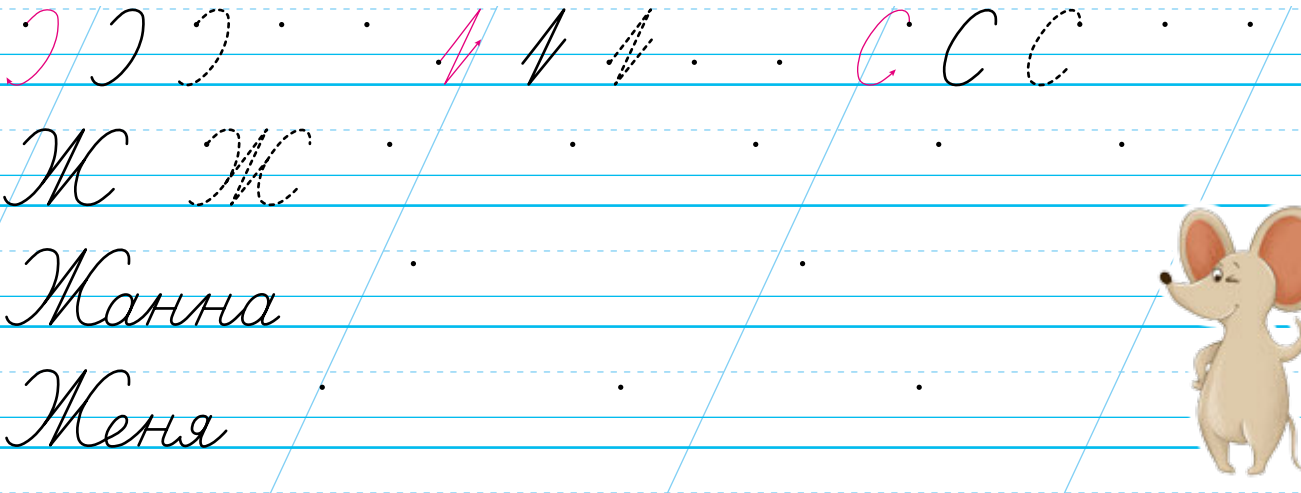
Журавель шукає броду,
жабенятко — скік у воду.
Жук до жаби: “Жу-жу-жу!
Журавлеві розкажу”.

Анатолій Камінчук



2. Навіщо журавель шукає брід? Яка небезпека чатує на жабенятка? Про що жук хоче розповісти журавлеві? Що може зробити жаба, щоб захистити свого малюка?

3. Повправляйся в письмі.



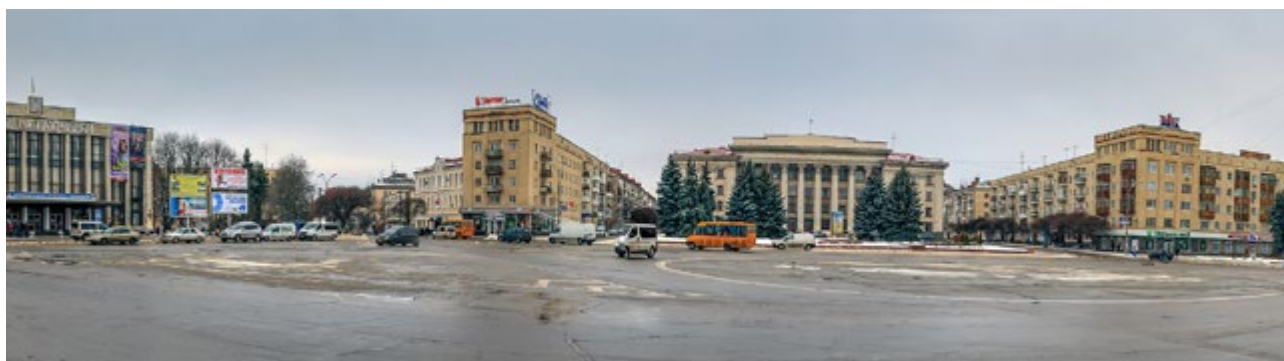
4. Прочитай слова, обведи ті, у яких другий склад наголошений. Поясни, чому деякі слова написані з великої літери.

Житóмир	жовте	Жóвква	жабки	Жорж
Жмачénко	жадібні	жили	жував	желе

5. Поміркуй, чи можна слова, що в завданні 5 написані з маленької букви, писати з великої. У якому випадку? Склади і запиши такі речення.

6. Прочитай текст.

Давнє місто Житóмир! І така ж давня його назва. У ній ми чуємо про жі́то. Жито — , з якого роблять боро́шно і печуть . У назві Житомир ми чуємо про мир. Українці — мирний народ. Але свою землю ми завжди будемо захищати. У Житомирі й у всій Україні!



7. Що тобі сьогодні вдалося добре? Обведи.



Літера Д

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **Д** та **д**.



Дрізд до дятла: — Добрий день!
Дуб здоровий? Не впаде?
Дятел дзьобом дріботить:
— Двісті років простоїть!

Анатолій Камінчук



2. Що робив дятел на дереві? Як це допоможе дубові простояти двісті років?

3. Як привітався дрізд? Які ще привітання ти знаєш?



Вітайся чемно:

— Доброго ранку!

— Привіт!

— Добрий день!

— Добридень!

— Добрий вечір!

— Вітаю!



4. Розіграйте ситуацію, коли ви зустріли друга, маму, вчительку і хочете привітатися.



5. Повправляйся в письмі.

Д Д Д Д Д

Діана

Денис

6. Прочитай слова, обведи назви міст.

Доне́цьк диван Дарина Дрогóбич Десна́
Дніпро Дубно драбина Дружківка

7. Склади речення зі словами із завдання 6 за схемою.

___ _ _ _ _ !

8. Роздивись і прочитай комікс.

Мова, яку розуміють усі

Доброго ранку!

1

Добрий день!

2

Добрий вечір!

3

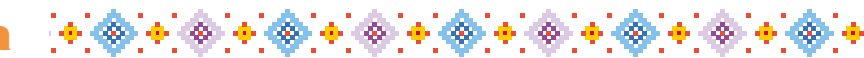
Усі розуміють нашу мову?

4

Усі розуміють
щирі усмішки.

9. Що тобі сьогодні вдалося добре? Обведи.





Свято абетки

Вітаю тебе! Тепер ти знаєш усі літери абетки: і великі, й малі, й друковані, і прописні!



1. Запиши всі літери абетки від **А** до **Я** парами: великі з маленькими.

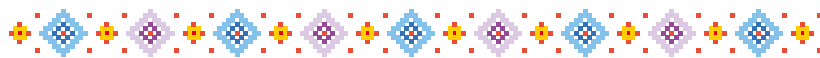


2. Завершіть усі сторінки абетки вашого класу та зшийте їх у книжку.



3. Зробіть гарну обкладинку, вказавши імена та прізвища всіх, хто працював над абеткою.

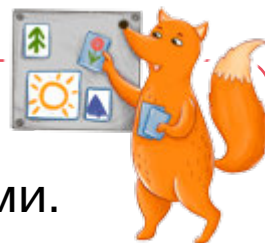




4. Презентуйте книжку для батьків або учнів школи.

Ідеї для свята

- Прикрасьте клас паперовими літерами.
- Приготуйте печиво у формі літер. З них можна викладати слова, а потім їсти.
- Прорекламуйте улюблені вірші про літери.
- Проведіть ігри в командах.
- Дайте кожному гостю можливість погортати вашу збірку та обрати найцікавішу сторінку.
- Зберіть відгуки про вашу абетку. Це буде приємна згадка про спільну роботу.



5. Поміркуйте, чи хочете ви подарувати цю абетку дітям, які вчитимуться в першому класі наступного року. Чи залишите її на згадку у своєму портфоліо?

6. Запиши свої ідеї до свята чи враження від нього.

Blank lined area for writing answers to question 6.





ТИЖДЕНЬ 33 ✦ ЛІТНЯ МОЗАЇКА

Чекаючи на літо



1. Прочитай вірш.

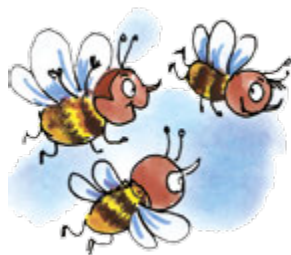


Пахне літо

На дзвінкій галяві теплим літом
заквітчалась ліпка першим цвітом
і сама страшенно здивувалась:
“Та невже ж таке зі мною сталось?”.



Зашуміли трави над землею,
здивувались також разом з нею.
Забриніли дзвоники ласкаві:
“Ой же дух солодкий на галяві!”.



І радіють бджоли-медонóші:
“Ще для нас ці квітоньки — хороші!”.
В лісі меду теплого налито.
Пахне цвіт на липці.
Пахне літо!

Марія Пригара



2. Чому галявина названа дзвінкою?
Хто та що на ній гомонить? Чи дово-
дилося тобі бачити, як квітне липа?
Вдихати пахощі її цвіту? Чому здиву-
валися трави? Чому радіють бджоли?

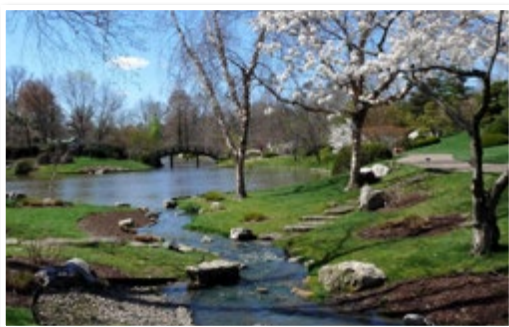




3. Запиши перші два рядочки вірша.

Handwriting practice lines for task 3, consisting of four sets of three horizontal lines (top solid, middle dashed, bottom solid) with diagonal guides.

4. Запиши, чим для тебе пахнуть весна та літо.



Handwriting practice lines for task 4, consisting of four sets of three horizontal lines (top solid, middle dashed, bottom solid) with diagonal guides.



5. Створи комікс про відпочинок улітку та презентуй його у класі.

6. Вивчи вірш “Пахне літо” (с. 44), декламуй його, притупуючи або плескаючи.

7. Обведи номери завдань, які були для тебе легкими.



Вірші та оповідки



1. Прочитай оповідку.

Секрети для поетів

Чита́ся ходила по кімнаті й силкува́лася пригадати вірш, але замість деяких слів тільки розводила руками.



Квітне груша під віконцем,
біга зайчик по стіні,
кіт зрадів, що світить...,
гріє спинку на...

— Я допоможу тобі, — відгукнулося Пишеня́. — Перше слово — те, що світить. Це — ліхта́рик! А друге — місце, де спить кіт. Де зараз наш котик? На батареї. От і все!

Читася невпевнено продекламува́ла віршик з новими словами:

Груша квітне під віконцем,
біга зайчик по стіні,
кіт зрадів, що світить **ЛІХТАРИК**,
гріє спинку на **БАТАРЕЇ**.



Вийшло так незграбно, що вона розсміялася:

— Ой, Пишенятку, не можна будь-які слова у віршик вставляти! Це вже не віршик, а оповідка.

2. Запиши свої ідеї щодо можливих слів для віршика.

--	--	--	--

3. Прочитай одну й ту саму історію, але розказану по-різному. Де вірш? А де оповідка? Чому?

Черевічки

Мої черевички недобрі. Вони мене не слухаються! Залазять у калюжі й забруднюються, а мама мене за це сварить.

Черевічки

От недобрі черевички!
Завжди лізуть до водички!
Неслухняні вони дуже,
все шукають, де калюжі...
Хлюп та хлюп! — і вже брудні.
Горе мамі... і мені.



Катерина Перелісна



У вірші останні слова в кожному рядку звучать схоже, тобто **римуються**.

4. Підкресли у вірші “Черевички” слова, що римуються, однаковими кольорами.

5. Добери рими для вірша, який хотіла пригадати Читася. Обведи відповідні слова.

лампа	сонце	зірка	вікні	столі
місць	свічка	піжамі	вокзалі	подушці

6. Обведи номери завдань, які були для тебе легкими.

Читаємо вірші

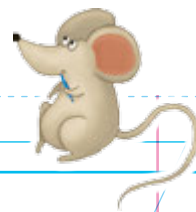


1. Візьміть у бібліотеці збірки віршів різних українських авторів. Розгляньте обкладинки. Як називається книжка? Хто її автор? Погортайте сторінки. Чи подобаються вам малюнки? Який вірш захотілося прочитати? Чому?



2. Обери вірш, який тобі сподобався. Потренуйся читати його вголос правильно і виразно. А потім влаштуйте читання в класі.

3. Запиши імена та прізвища поетів і поетес, про яких дізнався / дізналася сьогодні. З якої літери ти писатимеш ці слова?



4. Випиши слова-рими з вірша, який тобі сподобався.



5. Прочитай одне слово з пари рим, які ти виписав / виписала у завданні 4. А однокласник / однокласниця нехай відгадає друге.



6. Обведи номери завдань, які були для тебе легкими.

Художні образи

1. Прочитай оповідку.



Чарівні слова

Наслухавшись віршів, Пишеня й собі вирішило стати поетом і запросило Читасю послухати свій перший твір.



Сонце світить. День настав.
Я вчорашній суп доїв.
Не пішов гулять на став,
бо гуляти не хотів.

Пишеня



— Пишенятку, у тебе тут є чудова рима: **настав — на став**, — мовила, розмірковуючи, Читася. — Але, розумієш... Хотілося б, прочитавши твій вірш, дізнатися про щось нове, несподіване. Таке, чого в житті не буває або буває, але ніхто не здогадався його описати. Бо, якщо чесно, про вчорашній суп... Не надто цікаво.

— А що ти хотіла б почути? — спитало Пишеня.

— Не знаю. От якби твій вірш змусив мене сміятися чи, може, навіть пустити сльозу або дуже здивуватися... У справжньому вірші є не лише рими, а й такі чарівні слова, які малюють у твоїй уяві яскраві картини. Їх іще називають **художніми образами**.



2. Прочитай уривки з віршів. Підкресли в них чарівні слова, про які розповіла Читася.

Травнева пісня

В травні трави молоді,
ніби хвилі по воді,
розливаються ширóко,
аж радіє наше око.

Павло Тичина



Дядько Дощ

Дядько Дощ стоїть під лісом,
неба велетень сяга́.
Він сміється, мов залізом
дудоніть: “Га-га! Га-га!”

Дмитро Павличко

3. Запиши уривок, який тобі найбільше сподобався.

Four sets of horizontal lines for writing, each set consisting of a solid top line, a dashed middle line, and a solid bottom line. A vertical pink line is on the right side.

4. Обведи номери завдань, які були для тебе легкими.

Поетична майстерня



Хочеш написати вірш? Лови натхнення!
Спробуй відшукати те, що тебе дуже
захопить, зацікавить чи здивує.

1. Роззирнися довкола, пригадай гарні краєвиди, помилуйся світлинами. Про що ти хочеш написати?



2. Підготуйте кубик. Наклейте на п'ять його граней зображення різних органів чуття, а на шосту — зображення чарівної палички.

Нехай один гравець називає будь-який предмет, а другий кидає кубик і описує названий предмет, зазначаючи, який він на дотик, вигляд, смак чи запах або які звуки видає. Якщо випаде чарівна паличка, треба сказати, на що схожий предмет.

М'ячик стрибучий,
наче жабка.



Уважно спостерігай, помічай цікаве.
Сміливо фантазуй, вигадуй, порівнюй.

3. Запиши найцікавіші вигадки з вашої гри.



Вклади у вірш своє ставлення до того, про що пишеш. Іди від того, що побачили очі та почули вуха, до серця, тобто від відчуттів до почуттів.

4. Придумай і запиши свій вірш. Якщо немає натхнення, перепиши з книжки чи із цього зошита вірш, який тобі подобається. Не забудь зазначити ім'я автора. Додай ілюстрацію.



5. Обведи номери завдань, які були для тебе легкими.



ТИЖДЕНЬ 34 ✧ ЯК МИ ЗРОСТАЛИ?

Спогади про школу



1. Прочитай вірш.

Що у школі?

— Ну, розкажуй, що там в школі?

— Я сьогодні сів до Олі,
разом віршик ми учили,
вчителька нас похвалила.

Ще сьогодні у їдальні
я віддав свій бублик Яні,
бо я сам не захотів.

А салат зате я з'їв.

А Софійка бігла, впала
й навіть плакати не стала!

От вона у нас терпляча,
в неї дуже добра вдача!

Загалом було прекрасно,
мати в школі друзів класно,
час чудово провели!

— А уроки хоч були?



Вікторія Ніколенко



2. Чи подарував цей вірш вам усмішку? Що було кумедним? Між ким відбувається розмова? Про що детально розповіла дитина, а про що інформації бракує?



3. Розкажіть одне одному про ваші найцікавіші спогади цього дня, тижня, місяця чи всього року.

4. Знайди у сканворді 9 шкільних слів та запиши їх у три колонки. За потреби розділи слова для переносу.

Ч	И	Т	А	Т	И	А	Є	А	С	К	Л	А	Д	Н	Е	Р	Ф	Е	О
Н	А	З	У	Р	О	К	Т	Е	К	Ш	Р	А	Н	В	А	Р	П	Е	О
Е	В	М	І	Ю	Т	І	К	Е	Р	Д	О	Л	Ю	Б	Л	Ю	Б	У	З
Н	Я	К	О	Д	Н	О	К	Л	А	С	Н	И	К	И	П	О	Р	И	Т
Я	Л	Н	Е	П	О	Е	Р	А	П	И	К	Д	Е	В	Е	С	Е	Л	І
І	П	Е	Р	Е	Р	В	А	О	Н	Е	Р	Ц	І	К	А	В	И	Й	Ф

**Назви
предметів**

**Назви
ознак**

**Назви
дій**

5. Обведи номери завдань, які тобі сподобалися.

Народна мудрість



1. Прочитай оповідку.

Найкращий подарунок



— Ура! Ми завершуємо навчання в 1 класі! Можна привітати першокласників і подарувати їм щось чудове! — радісно підстрибувало Пишеня.

— Найкращий подарунок — це книжка, — зауважила Читася.

— Яка допоможе ще влучніше висловлюватися українською! — уточнив Чистомовик.

— І досліджувати мову! — сказав Мовознай.

— І підкаже мудрі слова в різних ситуаціях, — додав Дружисловик.

— Але обов'язково з цікавими завданнями, — втрутилася Режисерка.

— Та ілюстраціями! — завершила Медійка і винесла подарунок.



2. Прочитай прислів'я. Чи ти чув його раніше? Його згадують не лише у випадках, коли хтось невдало приземлився. Поміркуй, коли ще.

Не кажи “гоп”, поки не перескочиш.

3. Прочитай описи ситуацій. Якій із них відповідає прислів'я із завдання 2? Познач ☒.

☐ Івась виніс у двір модель танка, яку сам склав із конструктора.

— Ого, який танк! — вигукнув Вадик. — І я б таким погрався!

— Хочеш, я й тобі зроблю такого?

— Та я й сам можу. Раз, два і готово, — відказав Вадик і побіг додому. Складав, складав, та лише конструктор по кімнаті розкидав. Тож вирішив не повертатися у двір, аби хлопці не засміяли.



☐ Олеся і Єва розглядали зображення різних човнів у енциклопедії мореплавства.



— А хочеш, мій дідусь покатає нас завтра на своєму човні? — запитала Єва. — У нього саме вихідний.

Єва домовилася з дідусем, і в неділю всі провели час на річці.

 **4.** Змініть кінець другої оповідки так, щоб вона ілюструвала прислів'я.

5. Що означає прислів'я із завдання 2? Познач ☒.

☐ Не намагайся зробити те, що складно.

☐ Не повторюй те, що роблять інші.

☐ Не обіцяй, якщо не впевнений, що зробиш.



6. Обведи номери завдань, які тобі сподобалися.

Влучні вислови

1. Добери влучні прислів'я до кожної ситуації (одне або два). Познач їх .

Незвичайна полуниця

Зібралися діти у дворі й стали розповідати, хто як у бабусі гостював.

— Я так полуниці наївся! — хвалився Борис. — Вона у бабусі велика, як кулак. Покладеш одну ягоду в чашку — і повна чашка. Ні в кого більше таких ягід немає!

- ☐ Побратався собака з горобцем.
- ☐ Буває, що й корова літає.
- ☐ Кожна жаба своє болото хвалить.



Пісочна фортеця

Будували діти в пісочниці фортецю. Лишилося зробити міст через рів.

— Зв'яжемо з паличок, — запропонувала Поліна.

— Ні, краще з картону, — заперечив Степанко.

— Ага, з картону! А раптом дощ? Він же розкисне!

— Якщо буде дощ, то все розкисне, треба з картону.

— А я кажу, з паличок!

— Я твої палички повикидаю!



— Спробуй викинь, я тоді все розвалю!
Так і сперечалися, поки не розвалили фортецю.

- ☐ Скільки вовка не годуй,
він усе в ліс дивиться.
- ☐ П'ять днів не робимо,
а два відпочиваємо.
- ☐ Згода будує, а незгода руйнує.



2. Згадайте або придумайте ситуації, у яких ви могли б скористатися приказками із завдання 1.

3. З'єднай частини прислів'їв. Що означає кожне з них? Поясни або спитай в однокласників чи дорослих.

Де зайці скачуть,

а соловей знайдеться.

Хто міняє,

а робить за комара.

Їсть за вовка,

той не має.

Був би сад,

там дерева плачуть.

4. Випиши із завдання 3 прислів'я, яке тобі до вподоби.

Four sets of horizontal lines for writing, each set consisting of a solid top line, a dashed middle line, and a solid bottom line. The lines are slanted to the right.



5. Обведи номери завдань, які тобі сподобалися.

В'язочка прислів'їв

1. Склади прислів'я з поданих слів.

Коло води

коса

лежить

слона

просить.

до комара.

Наскочила

і води

на камінь.

Прирівняв

2. Добери до кожної ситуації прислів'я із завдання 1.
Запиши їх.

Мама на кухні готує вечерю, а Іванка зі своєї кімнати кличе:

— Мамуню, подай мені, будь ласка, мій альбом, я помалювати хочу.



Кирилко просить друга:
— Любчику, уже пізно, час іграшки складати.

А Любчик:
— Чого це раптом? Я буду гратися, аж поки не закінчу.

Рита має старшого братика Романа та молодшого Руслана. Якось вона сказала Русланові:

— Чом ти так повільно читаєш? Он Роман усю книжку за день прочитав.



3. З'єднай кожне прислів'я з малюнком, що його ілюструє.



Семеро одного не ждуть.

Баба з воза —
кобилі легше.



На чужий коровай
очей не поривай.



4. Обери одне з прислів'їв. Намалюй до нього ілюстрацію та придумай ситуацію. Покажи та розкажи її другові або подрузі, а він / вона нехай відгадає прислів'я.

5. Обведи номери завдань, які тобі сподобалися.

Як багато знаю я!

1. Подивися, як багато ти вже вмієш. Біля кожного пункту зафарбуй стільки кружечків, наскільки добре вдається ця дія:

- ● ● — я можу робити це дуже добре.
● ● ○ — це мені вдається.
● ○ ○ — я можу зробити це з допомогою.

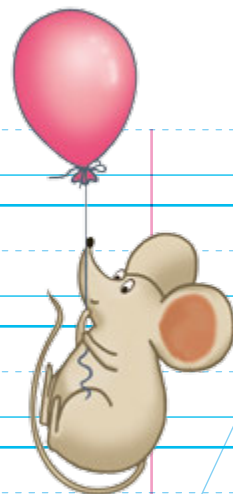
- ○ ○ Читаю тексти.
○ ○ ○ Ставлю запитання.
○ ○ ○ Придумую оповідки.
○ ○ ○ Записую слова.
○ ○ ○ Записую речення.
○ ○ ○ Ділю слова на склади.
○ ○ ○ Складаю звукові схеми слів.
○ ○ ○ Складаю речення за схемами.
○ ○ ○ Беру участь у виставах.
○ ○ ○ Створюю та презентую плакати, комікси.



2. Розкажи про свої успіхи в класі.



3. Запиши слово на кожну літеру абетки.

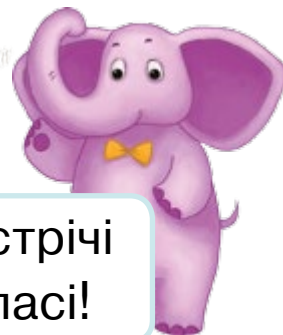


Захопливих канікул!

Дякую тобі
за старанну
роботу!



До зустрічі
в 2 класі!



ЗМІСТ

Тиждень 29 • Світ тварин 4

Літера И. Літера Ш. Літера Щ

Тиждень 30 • Веселка 14

Літера М. Літера Е. Літера Я

Тиждень 31 • Моя родина 24

Літера Ч. Літера Ц. Літера З

Тиждень 32 • Ми — українці.

Ми — європейці 34

Літера Н. Літера Ж. Літера Д

Тиждень 33 • Літня мозаїка 44

Вірші та оповідки. Читаємо вірші.

Художні образи. Поетична майстерня

Тиждень 34 • Як ми зростали? 54

Народна мудрість. Влучні вислови.

В'язочка прислів'їв. Як багато знаю я!



Моя бібліотечка

Котячі пригоди 4

Кольорове диво 14

Рідні люди 24

Листи друзям 34

Чекаючи на літо 44

Спогади про школу 54



Наша абетка

Проект триває 22

Свято абетки 42



Мовна казка

Перенос слів 32



Наш театр

Ложкова вистава 12

